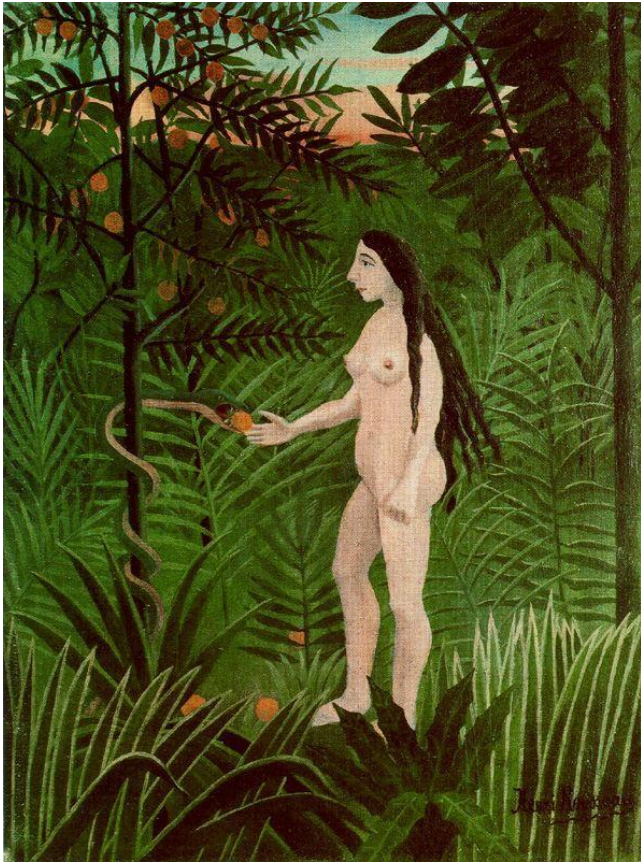

BŰN

Írta: Jenő

2010. augusztus 25. szerda, 08:08 -

Bűn

jelent tágabb értelemben minden törvényszegést, mely bűnhődést von maga után, szorosabb és tulajdonképeni értelemben azonban valamely erkölcsi törvény ellen való vétést.

A bűn forrása Szt. Pál szerint az ember önzése, érzékisége és bűnös tudatlansága, amit a teológia személyesítve az ördögnek az emberre gyakorolt csábító befolyásával fejez ki.

A B. nemcsak cselekvéssel vagy mulasztással (peccata commissionis et omissionis), de gondolattal (p. interna) is elkövethető.

A bűn eredendő, azaz az Ádám óta veleszületett hajlam a rosszra, vagy pedig az ember szabad elhatározásából, egyéni gonoszságából folyó és azért külön bűnhődést követelő (p. actuale).

Van szándékos és mulasztási B. (p. voluntaria et ex infirmitate), van bűnös szokás, vagyis bizonyos erkölcstelen cselekvények szakadatlan folytatása, vannak titkos B.-ök, melyek a nemi életbe vágnak és a természetellenes kicsapongásokat jelentik.

Égbekiáltó a B. ha emberi törvény nem torolja meg és maga isten keze kell, hogy sujtson.

Különös súlyt helyez a katolikus dogma a megbocsátható és a halálos B.-ök közötti megkülönböztetésre (p. veniabilia et mortalia). Amazok vallásos életmóddal, vezekléssel kiegyenlíthetők (l. Bűnbocsánat), ezek azonban örök kárhozattal járnak, hacsak a bűnös külön egyházi feloldásban nem részesül.

B. (eszt.), az erkölcsi világ ez egyik sarkalatos fogalma az esztétikában, a művészetben is nagy szerepet játszik. Aki az életet, az embereket festi, annak nemcsak az erénynek, de a bűnnek nyilvánulásait is alaposan keli ismernie. De éppen a bűnnek olyszerű festése, hogy annak pszichológiai keletkezése, folyamata, annak társadalmi rendbontása, és lassu, de iszonyu megtorlása világosan kitűnjék, a legnagyobb megfigyelő tehetséget, a legépebb szívet és a legfokozottabb plasztikai előadást igényli. Sokkal nehezebb a bűnt, mint az erényt festeni.

Hamis fölfogás volt az, mely a művésztől a rideg erkölcsösséget abban az értelemben követelte, hogy a bűnt még megismertetni se merje, vagy ha igen, akkor a legutálatosabb színekben fesse. Ez egyoldalú moralizáló iránytól a mai művészet eltért, amennyiben az igazságot fő erénynek nézve, ennek még a bűntől való félelmet is alárendeli.

A mai, igazságot kereső írók, a naturalisták és veristák az élet árnyoldalait, a nyomort és a bűnt, előszeretettel keresik fel. De mindamellett a klasszikusokat fölül nem mulják a bűn magasztosan megdöbbentő ecsetelésében, amint a hellén drámairók, Dante és Shakespeare rajzolták a bűn démonikus ábrázatát és proteusszerű változásait.